

Neža in Marica dobé obé vkup dve présti; koliko jih bode imela ena? Tinče ima dva svinčnika, Mihec pa le enega; koliko jih ima Mihec manj? Pri vas imate dva konja, pri sosedu pa le enega; kje jih imajo več in koliko več? Pri sosedu imajo dve kravi; pri vas imate tudi dve kravi; kje jih imajo več?

Zapišimo številko »dve«! Pišimo še:

$$1 + 1 = 2, \quad 2 - 1 = 1, \quad 2 \times 1 = 2, \quad 1:1 = 1, \quad 2:1 = 2, \\ 2:2 = 1 \text{ i. t. d.}$$

Koristne stvari.

Starši, učitelji, skerbite da mladina ne bode prezgodaj pila ali kadila tabaka!

Zeló škodljiva navada, da posebno po mestih pa tudi že kmečki dečki kadé smodke, se tú pa tam med zanemarjeno mladino vedno bolj širi. Kam to pelje, vidi vsak, kdor količkaj prevdarja žalostne nasledke te škodljive razvade. Starši in učitelji naj tedaj vestno pazijo, da si mladina ne bode s tabakom prezgodaj zavdajala. Učitelj naj že malim učencem kaže, kako ostudno in škodljivo je, če se otroci vadijo tabaka, naj to naravnost prepoveduje in pri zanemarjenih otrocih tudi oestro kaznuje. Večjim učencem, posebno v nedeljski šoli, naj pa učitelj o tem na serce govori in naj jih podučuje, kako škodljivo je mladim ljudem, če kadé tabak. Pripoveduje naj tako le:

Tabak se prišteva med tiste zelišča, ki človeka omamijo in omotijo, torej je tudi sploh zdravju škodljiv. Vsak vé, tisti pa, kateri tabaka še niso vajeni in ga piti začenjajo, sami skušajo, da jim po njem težave dela, se iz želodca vzdiguje, glava bolí, se po nji vertí, in jim tudi večkrat bljuvanje prizadeva. Kdo bo tedaj terdil, da tabak zdravju ne škoduje? Res je sicer, da, kdor je tabaka že navajen, unih težav po njem nič več ne čuti; pa mu vendar le, toda bolj skrito in ne tako nanagloma, škoduje. Po tabaku se 1) zobje sperhnejo in se tabakarju toliko hitreji zdrobé, kolikor poprej ga je začel piti. 2) Tabak vse čutnice nekako razdraži, podvneha in prevzame; torej tabakarju vse vpade, da se mu celó nič, še govoriti ne ljubi, kedar tabaka nima. 3) Tabakar veliko slin izpljuje, ktere so človeku tolikanj potrebne, da se ž njimi jedila dobro premešajo, in da jih potem želodec ložejí premelje in prekuha; zato tabakarji nimajo kaj dobrih želodcev — tabak jim bolj ko jed diši. Kakošno moč pa od tabaka dobivajo, če jim jed ne diši?

4) Tabakarju se vse usta in gerlo od dima okadé, da so ko dimnik okajene in prežgane; zato pa tudi iz njega smerdí kot kuga. Komu pa dim in smrad tekne k zdravju? Ali se ne vleže na persi? Od tod pridejo tudi velikokrat persne bolezni. 5) Hudemu tabakarju, ki svojo pipo z drobno in kratko cevjo zmiraj na enem kraji v ustih derži, se včasih tudi prisadí, in še raka dobi. 6) Posebno škodljiv je tabak za mlade smerkovce, katerih se še tako rekoč mleko na jeziku derži, pa imajo že fajfo ali smodko v zobéh; in precej v svoji mladosti svoje naj boljše sokove izpljuvajo in ž njimi tudi moč in terdnost svoje natore. Od tod pride, da so vsi skisani in tanki kot žleza, tesnih pers kot grében, rumenega obraza kot il, od tod njih mnoge bolezni na persih. Zadnjič 7) je tabak tudi posebno škodljiv tistim, kateri so ozkih pers in suhega života. — Unih družih škod, ki od tabakarjev na človeško družbo pridejo, — da namreč tabakarji veliko lepega denarja zapravijo, veliko dražega časa zatratijo in velikokrat s fajfo ogenj zatrosijo, da hiše, vasi, tergi in mesta pogoré, — še tukaj razkladati nočem.

Če je pa tabakarija zares tako škodljiva in gerda navada, zakaj se pa čezdalje bolj in bolj razširja, zakaj že kadé sploh fantalini? Napúh jih zapelje, zgled pa jih za seboj vleče. Kakor je napúh slehernega greha začetek, tako je tudi te škodljive navade. Iz napúha, prevzetnosti, ošabnosti, baharije deček začné kaditi, in si misli, kdo vé, kaj da je, če revno fajfo ali smodko v ustih derži. O siromak! ki ne veš, da imaš od napúha okajene možgane in prismojeno pamet; pa si vendar domišljuješ, kako možat si, če imaš fajfo v zobéh! Veliko jih pa tudi zgled družih v to škodljivo navado za seboj potegne. Kako bi bilo mogoče, da bi sin ne kadil, če vedno svojega očeta fajfo trebiti vidi? Kako bi otroci tabakarijo za kaj škodljivega spoznali, če vidijo očitno kaditi tiste, katerih dolžnost je, škodljive navade zmed ljudstva trebiti?!*)

Iz soglasja.

Kakor so odkrite kvinte in oktáve v čveteroglasji zarad praznoglasja zaporedoma postavljati prepovedane, tako pa je tudi prepovedan prestop v veliko sekundo, n. pr.: iz e v dis, iz d v eis, iz e v fis fis i. t. d.

*) Po „stol. Prat.“